

VU Research Portal

Orde in het semipublieke domein

van Rooij, A.E.

2017

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Rooij, A. E. (2017). *Orde in het semipublieke domein: Particuliere en publiek-private orderegulering in juridisch perspectief*. Boom Juridische uitgevers.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

INHOUD

Afkortingen	23
1 Inleiding	27
1.1 Onderwerp van onderzoek	27
1.1.1 Orde in het semipublieke domein	27
1.1.2 De gedeelde verantwoordelijkheid voor orde en veiligheid	28
1.1.3 Een onderzoek op het snijvlak van publiek- en privaatrecht	30
1.2 Achtergrond: orde en veiligheid in een controlecultuur en <i>regulatory state</i>	32
1.2.1 De groeiende private veiligheidssector	32
1.2.2 Het ontstaan van een controlecultuur	33
1.2.3 De ontwikkeling van de neoliberale <i>regulatory state</i>	36
1.2.4 De normatieve implicaties van deze ontwikkelingen voor de verhouding tussen overheid en private partijen	38
1.3 Methodologische verantwoording	42
1.3.1 Centrale onderzoeksvragen	42
1.3.2 Het juridisch perspectief	43
1.3.3 Het gebruik van casestudieonderzoek	46
1.3.3.1 De bruikbaarheid van casestudieonderzoek	46
1.3.3.2 De selectie van de cases toegelicht	47
1.3.3.3 Onderzoeksvragen en gebruikt materiaal	49
1.3.4 Deelvragen en de opzet van het boek	50
1.3.5 Eerdere publicaties	53
1.3.6 Inbedding in het onderzoeksprogramma	54
1.4 Afbakening van de kernbegrippen	55
1.4.1 Het semipublieke domein	55
1.4.1.1 Afbakening openbare plaatsen	55
1.4.1.2 Afbakening semipublieke plaatsen: voor het publiek toegankelijk, anders dan openbaar	56
1.4.1.3 Afbakening besloten plaatsen	57
1.4.1.4 Samenvatting	58
1.4.2 Orde en veiligheid	59

1.4.3	De particuliere beheerder	61
1.4.4	De verschillende fases van regulering	63
1.5	Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie	66
2	Orde bij voetbalwedstrijden	69
2.1	Inleiding	69
2.2	Achtergrond: de overlast rondom voetbalwedstrijden geschetst	70
2.3	Betrokken partijen	73
2.3.1	Particuliere beheerders: de KNVB en betaald voetbalorganisaties	73
2.3.2	Het publiek: supporters en hun belangenbehartigers	75
2.3.3	De overheid	76
	2.3.3.1 De verhouding overheid-bvo	77
	2.3.3.2 De verhouding overheid-(overlastgevend) publiek	78
2.3.4	Publiek private samenwerking	80
2.4	Bronnen van gedragsregels	81
2.4.1	KNVB Standaardvoorwaarden	82
	2.4.1.1 Juridische kwalificatie: algemene voorwaarden	83
	2.4.1.2 Gebondenheid: de bezoeker met een toegangskaart	84
	2.4.1.3 Gebondenheid: de bezoeker zonder toegangskaart	87
	2.4.1.4 Gebondenheid: de toevallige voorbijganger	89
	2.4.1.5 Gebondenheid: de 'voetbalhooligan' elders	91
2.4.2	Huisregels	92
	2.4.2.1 Juridische basis: het exclusieve zakelijke gebruiksrecht	93
	2.4.2.2 Alternatieve juridische kwalificatie als algemene voorwaarden	94
2.4.3	Relevante algemeen verbindende voorschriften	94
	2.4.3.1 Reguliere strafnormen relevant in het kader van voetbalwedstrijden	95
	2.4.3.2 Alcoholmaatregelen	96
	2.4.3.3 Reismaatregelen: de combiregeling	96
2.5	Toezicht	100
2.5.1	Toezichthoudende actoren	100
2.5.2	Instrumenten voor toezicht	101
2.6	Sanctionering: het stadionverbod	104
2.6.1	Beschrijving van de sanctie	104
2.6.2	Juridische basis	106
	2.6.2.1 De KNVB Standaardvoorwaarden	106
	2.6.2.2 Alternatieve juridische basis: het huisrecht en de volmacht	108
2.6.3	Handhaving van de stadionverboden	109
2.7	Sanctionering: betalingsverplichtingen	111
2.7.1	De privaatrechtelijke boete	111

2.7.2	De vordering tot schadevergoeding	114
2.8	Conclusie	114
3	Orde in winkels en horecagelegenheden	117
3.1	Inleiding	117
3.2	Achtergrond: de overlast in winkels en horecagelegenheden geschetst	118
3.3	Betrokken partijen	121
3.3.1	Particuliere beheerders: ondernemers en hun belangenbehartigers	121
3.3.2	Het publiek: consumenten en hun belangenbehartigers	122
3.3.3	De overheid	124
	3.3.3.1 De verhouding overheid-ondernemer	124
	3.3.3.2 De verhouding overheid-(overlastgevend) publiek	126
3.3.4	Publiek private samenwerking	127
3.4	Bronnen van gedragsregels	128
3.4.1	Huisregels	128
	3.4.1.1 Juridische basis: het exclusieve zakelijke gebruiksrecht	129
	3.4.1.2 Alternatieve juridische kwalificatie als contractuele voorwaarden	130
	3.4.1.3 Totstandkoming verblijfsovereenkomst bij het bezoek van een winkel	131
	3.4.1.4 Totstandkoming verblijfsovereenkomst bij het bezoek van een horecagelegenheid	132
	3.4.1.5 Totstandkoming van een overeenkomst bij de koop van een goed of afname van een dienst	132
	3.4.1.6 Goed bezoekerschap als gedragsnorm voor partijen, kwalificatie als algemene voorwaarden	134
3.4.2	Relevante algemeen verbindende voorschriften	136
3.5	Toezicht	137
3.5.1	Toeziethoudende actoren	138
	3.5.1.1 Particuliere beveiligers	138
	3.5.1.2 Stadswachten en winkelboa's	140
3.5.2	Instrumenten voor toezicht	142
3.6	Sanctionering: de collectieve winkel- en horecaontzegging	145
3.6.1	Beschrijving van de sanctie	145
3.6.2	Betrokken partijen	146
3.6.3	Werkwijze	148
3.6.4	Juridische basis	152
	3.6.4.1 Individuele ontzegging: het exclusieve zakelijke gebruiksrecht	152
	3.6.4.2 Alternatieve basis: de verblijfsovereenkomst en de contractweigering	153

3.6.4.3	Collectieve ontzegging: vertegenwoordiging in ruime zin	154
3.6.4.4	Alternatieve basis: een bundeling van contractsvrijheid	156
3.6.4.5	Relevantie van de juridische basis van de collectieve ontzegging bij de vervolging wegens huisvredebreuk	156
3.6.4.6	De collectieve horecaontzegging uitgereikt door de politie	159
3.6.5	De handhaving van de collectieve ontzegging	160
3.7	Sanctionering: de overlastdonatie en andere directe aansprakelijkstelling	161
3.7.1	Beschrijving van de sanctie en betrokken partijen	161
3.7.2	Werkwijze	163
3.7.3	Juridische basis	165
3.7.3.1	De verbintenis uit onrechtmatige daad	165
3.7.3.2	De verbintenis uit een vaststellingsovereenkomst	168
3.7.3.3	Verhouding vaststellingsovereenkomst en de strafvervolging	170
3.7.3.4	Alternatieve juridische kwalificatie: een boetebeding in de verblijfsovereenkomst	172
3.7.3.5	Juridische kwalificatie bij benzinedieven: nakoming van de overeenkomst	173
3.8	Conclusie	174
4	Orde in het openbaar vervoer	177
4.1	Inleiding	177
4.2	Achtergrond: de overlast in het openbaar vervoer geschetst	178
4.3	Betrokken partijen	181
4.3.1	Particuliere beheerders: vervoerders	181
4.3.2	Het publiek: reizigers en hun belangenbehartigers	183
4.3.3	De overheid	186
4.3.3.1	De verhouding overheid-vervoerder	186
4.3.3.2	De verhouding overheid-(overlastgevend) publiek	190
4.3.4	Publiek private samenwerking	193
4.4	Bronnen van gedragsregels	195
4.4.1	Vervoerovereenkomst	195
4.4.1.1	Totstandkoming van een vervoerovereenkomst	196
4.4.1.2	Juridische kwalificatie: algemene voorwaarden	198
4.4.1.3	Gebondenheid: de reiziger met vervoersbewijs	199
4.4.1.4	Gebondenheid: de zwartrijder	201
4.4.1.5	Gebondenheid: de gebruiker van voorzieningen behorende bij het openbaar vervoer, niet zijnde een reiziger	201
4.4.2	Huisregels in het station	201

4.4.3	Wet personenvervoer 2000 en andere relevante algemeen verbindende voorschriften	203
4.4.4	Verhouding Wp 2000 en vervoerovereenkomst	205
4.5	Toezicht	207
4.5.1	Toezichthoudende actoren	207
4.5.1.1	De controleur als boa	208
4.5.1.2	De controleur als Awb-toezichthouder	210
4.5.1.3	De controleur als particuliere toezichthouder	210
4.5.1.4	Met behulp van de sterke arm	211
4.5.2	Instrumenten voor toezicht	211
4.6	Sanctionering: Uitstel van Betaling (UVB)	214
4.6.1	Beschrijving van de sanctie en werkwijze	214
4.6.2	Juridische basis	215
4.6.2.1	De verschuldigde ritprijs	215
4.6.2.2	De wettelijke verhoging en administratiekosten	217
4.6.2.3	De UVB voor de abbonementhouder die niet heeft incheckt	220
4.6.3	Juridische kwalificatie van artikel 48 lid 2 Bp 2000: wettelijke fixatie van een privaatrechtelijk boetebeding	222
4.6.4	Verhouding met strafrechtelijke handhaving	224
4.7	Sanctionering: reis- en verblijfsverboden	225
4.7.1	Beschrijving van de sanctie	225
4.7.2	Juridische basis	226
4.7.2.1	De Wp 2000	227
4.7.2.2	Alternatief: algemene voorwaarden bij de vervoerovereenkomst en het huisrecht	229
4.7.3	Juridische kwalificatie: publiek of privaat?	229
4.7.4	Handhaving van de reis- en verblijfsverboden	233
4.8	Conclusie	235
5	De hoedanigheden van de overheid in het semipublieke domein	239
5.1	Inleiding	239
5.2	Reguleringsstrategieën voor het borgen van maatschappelijke en publieke belangen	241
5.2.1	Orde in het semipublieke domein als maatschappelijk en publiek belang	241
5.2.2	Reguleringsstrategieën voor het borgen van publieke belangen	244
5.3	Regulering van gedrag van burgers	247
5.3.1	Wet- en regelgeving in het semipublieke domein	247
5.3.2	Gedragregulering via het strafrecht	249
5.3.3	Gedragregulering via het bestuursrecht	252

5.3.3.1	Functies van het bestuursrecht	252
5.3.3.2	Regulering van de exploitatie van het semipublieke domein via vergunningstelsels in ruime zin	253
5.3.3.3	Toezichtstaak van de burgemeester (artikel 174 Gemeentewet)	256
5.3.3.4	Alternatieven voor vergunningstelsels in verband met de verlaging van de 'regeldruk'	259
5.3.4	Gedragregulering via het vermogensrecht	260
5.3.4.1	Functies van het vermogensrecht	260
5.3.4.2	Het vermogensrecht in het semipublieke domein	262
5.3.5	Slotsom: samenhang van de rechtsgebieden in het semipublieke domein	264
5.4	De handhaving van de openbare orde	265
5.4.1	De taak van de burgemeester	265
5.4.2	Verstoring van de openbare orde als competentiecriteria	268
5.4.3	De functie van de handhaving van de openbare orde	272
5.4.4	De drieledige taak van de politie	275
5.4.5	Slotsom: het openbare-orde recht in het semipublieke domein	279
5.5	Een andere manier van regulering van particuliere beheerders: PPS	280
5.5.1	Kenmerken van PPS	280
5.5.2	Het (rechts)karakter van convenanten	282
5.5.3	Motieven voor PPS	285
5.5.3.1	Motieven aan de zijde van de private partijen	285
5.5.3.2	Motieven aan de zijde van de overheid	286
5.5.3.3	Gedeelde motieven	287
5.5.3.4	Kanttekening: de eigen belangen van partijen bepalen hun motivatie	289
5.5.4	Juridische randvoorwaarden voor het aangaan van PPS	289
5.5.4.1	Het legaliteitsbeginsel en de vrije wil bij de totstandkoming van een PPS	289
5.5.4.2	De doorkruisingsleer	292
5.5.4.3	Materiële waarborgen als belemmering	299
5.5.5	De lokale regie van de burgemeester?	301
5.5.6	Slotsom: de toegevoegde waarde van PPS	302
5.6	De waarborging van fundamentele rechten in horizontale rechtsverhoudingen	303
5.6.1	De bescherming van fundamentele rechten: verticale en horizontale werking	304
5.6.2	De positieve verplichting van de overheid om horizontale werking te waarborgen	307

5.6.3	Gronden voor de bescherming van fundamentele rechten in het vermogensrecht	310
5.6.3.1	De aanwezigheid van macht	311
5.6.3.2	Bijdrage aan publieke belangen en de uitoefening van een publieke taak	314
5.6.3.3	Gemeenschappelijke rechten, algemene rechtsbeginselen	316
5.6.3.4	Slotsom	320
5.6.4	Wijze van doorwerking: een vraag naar reguleringstechnieken	320
5.6.4.1	Het samenspel tussen de wetgever en de rechter	321
5.6.4.2	Het bestuur als partner in een PPS	324
5.6.4.3	Zelfregulering	325
5.6.5	Slotsom: de overheid als 'hoeder' van fundamentele rechten in het horizontale rechtsverkeer	327
5.7	Conclusie	329
6	Particuliere belangen in het semipublieke domein	331
6.1	Inleiding	331
6.2	De belangen van particuliere beheerders	332
6.2.1	Het voorkomen van schade aan eigendom en reputatie	332
6.2.1.1	Belang bij schadevoorkoming	333
6.2.1.2	Het fundamentele karakter van de belangen van de ondernemer	335
6.2.2	De nakoming van verplichtingen jegens zijn publiek: 'goed beheerderschap' als zorgplicht	337
6.2.2.1	Het voorkomen van aansprakelijkheid op grond van de onrechtmatige daad	337
6.2.2.2	Overlast en onveiligheid als tekortkoming in de nakoming van de (verblijfs)overeenkomst	344
6.2.3	De nakoming van publiekrechtelijke verplichtingen	347
6.2.3.1	Publiekrechtelijke verplichtingen voor de beheerder	347
6.2.3.2	Vrijwarende werking van de vergunning	349
6.2.4	Bijdrage aan een algemeen belang?	352
6.3	Belangen van het publiek	354
6.3.1	Belang bij veiligheid en voorkomen van schade	355
6.3.2	Belang bij toegang tot publieke voorzieningen en social resources	356
6.3.3	Belang bij gelijke toegang tot het semipublieke domein	358
6.3.4	Belang bij privacy in de semipublieke ruimte	361
6.3.5	Bijzondere belangen van personen die een sanctie of maatregel opgelegd krijgen	362
6.4	De belangenafweging in het vermogensrecht	363
6.4.1	De moeilijkheden van de belangenafweging	364
6.4.1.1	De belangenafweging in juridisch perspectief	364

6.4.1.2	De belangenafweging in het vermogensrecht	365
6.4.1.3	De methode van de belangenafweging in het vermogensrecht	366
6.4.1.4	Het gewicht van fundamentele rechten	368
6.4.2	De verbetering van (het inzicht in) de belangenafweging	372
6.4.2.1	De motivering van de afweging	372
6.4.2.2	De formulering van vuistregels	373
6.4.2.3	Concretisering van de belangenafweging	374
6.4.2.4	Redeneren vanuit het perspectief van de instrumentele functie van het privaatrecht	375
6.5	Conclusie	376
7	Juridische randvoorwaarden bij particuliere orderegulering	379
7.1	Inleiding	379
7.2	Gedrageregulerende contracten	380
7.2.1	Inleiding	380
7.2.2	Het algemene contractenrecht: de volledige waaier van randvoorwaarden	382
7.2.2.1	Contractsvrijheid als vertrekpunt	382
7.2.2.2	Non-discriminatie bij de levering van goederen en diensten	383
7.2.2.3	Het leerstuk van de wilsgebreken	385
7.2.2.4	Strijd met de openbare orde, goede zeden	386
7.2.2.5	De eisen van redelijkheid en billijkheid	389
7.2.2.6	Vernietigbaarheid van de algemene voorwaarden	393
7.2.2.7	Samenhang met het huisrecht	396
7.2.3	Discriminatoire toegangsvoorwaarden	397
7.2.3.1	Systematiek van de Awgb, toepassing op toegangsvoorwaarden	398
7.2.3.2	Slotsom	399
7.2.4	Vrije wilsvorming bij economische machtspositie en de standaardovereenkomst	400
7.2.4.1	De economische machtspositie	400
7.2.4.2	De standaardovereenkomst	403
7.2.4.3	Slotsom	403
7.2.5	Toegankelijkheid van de algemene voorwaarden	404
7.2.5.1	Terhandstelling niet nodig bij massacontracten, artikel 6:234 BW	405
7.2.5.2	Overeenkomsten met dienstverrichters: artikel 6:230c lid 3 BW	409
7.2.5.3	Slotsom	409
7.2.6	Open geformuleerde gedragsnormen	410

7.2.6.1	Open normen in algemene voorwaarden: onredelijk bezwarend?	411
7.2.6.2	Factoren die de invulling van open normen beïnvloeden	414
7.2.6.3	Rechtszekerheid bij open normen	415
7.2.6.4	Slotsom	416
7.2.7	Verhouding publiekrechtelijke en privaatrechtelijke gedragsregels	417
7.2.7.1	Dezelfde en strengere gedragsregels	417
7.2.7.2	Bepalingen die leiden tot eigenrichting zijn nietig	418
7.2.7.3	Enige kanttekeningen bij 'defiancy up' via private gedragsregulering	419
7.2.7.4	Slotsom	421
7.2.8	Conclusie	422
7.3	Privacygevoelig toezicht	424
7.3.1	Inleiding	424
7.3.2	Het algemene privacyrecht: de volledige waaier van randvoorwaarden	425
7.3.2.1	Artikel 10 Grondwet	426
7.3.2.2	Artikel 8 EVRM	427
7.3.2.3	Dataproductie in het EU-recht	428
7.3.2.4	Systematiek van de Wbp	429
7.3.2.5	Reikwijdte: privacy in het (semi)publieke domein	431
7.3.3	Identificatiecontrole en de verwerking van gegevens	432
7.3.3.1	Verzoek om inzage in het identiteitsbewijs	433
7.3.3.2	Kopie van het identiteitsbewijs	435
7.3.3.3	De verwerking van gevoelige gegevens	437
7.3.3.4	De eisen aan toestemming van de betrokkene	438
7.3.3.5	Verwerking van persoonsgegevens in een gemeenschappelijke zwarte lijst	440
7.3.3.6	Slotsom	443
7.3.4	Cameratoezicht	443
7.3.4.1	Juridische randvoorwaarden bij het gebruik van privaatrechtelijk cameratoezicht	444
7.3.4.2	Openbaarmaking van de camerabeelden	445
7.3.4.3	Publiekrechtelijk cameratoezicht in het semipublieke domein	448
7.3.5	Fouilleren aan de kleding en tassencontroles	449
7.3.5.1	Juridische randvoorwaarden bij het gebruik van onderzoek aan kleding en persoonlijke bezittingen	449
7.3.5.2	Publiekrechtelijke fouilleren in het semipublieke domein	453
7.3.5.3	Slotsom	454
7.3.6	Conclusie	455

7.4	Uitsluiting als sanctie	457
7.4.1	Inleiding	457
7.4.2	Juridische kaders: een volledige en gevarieerde waaier	458
7.4.2.1	Onrechtmatige daad	459
7.4.2.2	De beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid	460
7.4.2.3	Misbruik van bevoegdheid	461
7.4.2.4	Belemmering van het vrij verkeer van diensten	462
7.4.2.5	Juridisch kader in het geval van publiekrechtelijke uitsluiting	462
7.4.3	Discriminatoire en willekeurige uitsluiting	464
7.4.3.1	Het verbod van discriminatie	464
7.4.3.2	Niet-discriminatoire willekeur	465
7.4.3.3	Slotsom	466
7.4.4	Beperking van de bewegingsvrijheid en toegang tot publieke voorzieningen en <i>social resources</i>	466
7.4.4.1	Reikwijdte van het recht op bewegingsvrijheid	467
7.4.4.2	Onrechtmatige uitsluiting van toegang tot essentiële publieke voorzieningen en social resources	469
7.4.4.3	Onredelijke en onbillijke uitsluiting van toegang tot essentiële publieke voorzieningen en social resources	475
7.4.4.4	Misbruik van bevoegdheid	480
7.4.4.5	Slotsom: gemeenschappelijke factoren	483
7.4.5	Beperking van het gebruik van voor het publiek toegankelijke zaken	485
7.4.5.1	Toepasselijk recht in het geval van openbare zaken	485
7.4.5.2	Een aanspraak op gebruik van een openbare zaak?	489
7.4.5.3	De relevantie voor semipublieke plaatsen	490
7.4.5.4	Slotsom	491
7.4.6	Conclusie	492
7.5	De betalingsverplichting als sanctie	493
7.5.1	Inleiding	493
7.5.2	De schadevergoeding op grond van de onrechtmatige daad	494
7.5.2.1	Grondslagen en functies van het aansprakelijkheidsrecht	495
7.5.2.2	Kwalificatie van overlast in het semipublieke domein als een onrechtmatige daad	497
7.5.3	De privaatrechtelijke boete bij niet-nakoming van de overeenkomst	499
7.5.3.1	De verschillende functies van het boetebeding	500
7.5.3.2	Begrenzings van het gebruik van boetebedingen en vordering van de boete	501
7.5.3.3	Matiging van de boete	503
7.5.3.4	Het boetebeding in Europeesrechtelijk perspectief	505

7.5.3.5	De toetsing door de rechter	507
7.5.4	De schadevergoeding voortvloeiend uit een vaststellingsovereenkomst	507
7.5.4.1	Functie van de vaststellingsovereenkomst bij winkeldiefstal	508
7.5.4.2	Bedreiging: dreigen met aangifte?	508
7.5.4.3	Misbruik van omstandigheden?	510
7.5.4.4	Dwaling in geval van vrijspraak of sepot na ondertekening van een overlastdonatie?	511
7.5.4.5	Vernietigbaarheid wegens strijd met de redelijkheid en billijkheid	512
7.5.4.6	Slotsom	513
7.5.5	Conclusie	513
7.6	Afsluiting	514
8	De juridische implicaties van publiek-private samenwerking	517
8.1	Inleiding	517
8.2	Samenwerking door gegevensuitwisseling: één en één is meer dan twee	519
8.2.1	De vordering van inzage in het identificatiebewijs als beginpunt	520
8.2.2	Juridische basis Voetbal Volgstelsel (VVS)	522
8.2.2.1	Situatie vóór 1 september 2004: Wet openbaarheid van bestuur	523
8.2.2.2	Situatie na 1 september 2004: artikel 39f Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens	524
8.2.3	Alternatieve juridische basis: de Wet politiegegevens	526
8.2.4	Gegevensuitwisseling buiten PPS	528
8.3	Cumulatie van sancties en maatregelen als resultaat van samenwerking	529
8.3.1	Cumulatie en het ne bis in idem beginsel	530
8.3.2	De aard van de verschillende sancties in het semipublieke domein	533
8.3.2.1	Aard van de strafrechtelijke sancties	533
8.3.2.2	Aard van de bestuurlijke sancties	535
8.3.2.3	Aard van de privaatrechtelijke sancties	536
8.3.2.4	Toepassing van het ne bis in idem-beginsel?	537
8.3.3	De koppeling van strafrechtelijke en private sancties	537
8.3.4	De koppeling van bestuurlijke maatregelen en private sancties	540
8.3.5	Slotsom	542
8.4	Gevolgen van PPS voor de materiële normering van particuliere sancties	543
8.4.1	Uitgangspunt: vermogensrechtelijke rechtsbetrekking	543

8.4.2	Toepasselijkheid van grondrechten	544
8.4.3	Toepasselijkheid van algemene beginselen van behoorlijk bestuur	546
8.4.4	Toepasselijkheid van strafrechtelijke waarborgen	549
8.4.5	Slotsom	550
8.5	Formele controle bij de cumulatie van sancties en uitvoering van PPS	551
8.5.1	Rechtsbescherming bij gegevensuitwisseling	553
8.5.2	Klachtencommissies als eerste loket van bezwaar bij private sancties	555
8.5.2.1	De wettelijke en buitenwettelijke regeling van klachtencommissies, taakstelling en toetsing	556
8.5.2.2	De verschillende samenstelling van de commissies	558
8.5.2.3	Verhouding tot rechtsbescherming bij de onafhankelijke rechter	560
8.5.3	Verschillende wegen van rechtsbescherming bij de rechter	562
8.5.3.1	De burgerlijke rechtsvordering	562
8.5.3.2	De strafrechtelijke procedures	564
8.5.3.3	De bestuursrechtelijke rechtsbescherming	569
8.5.3.4	Overige instanties: College voor de Rechten van de Mens en Nationale ombudsman	571
8.5.4	Slotsom: gefragmenteerde accountability	572
8.6	Van fragmentatie naar integratie	574
8.6.1	De knelpunten van gefragmenteerde controle	574
8.6.2	Naar een betere afstemming van sanctiestelsels en de bijbehorende rechtsbescherming	577
8.6.3	Naar een integrale toets	579
8.6.3.1	De samenstelling van een integrale klachtencommissie	580
8.6.3.2	Taakopvatting en werkwijze	582
8.6.3.3	De regulering van integrale commissies	583
8.7	Afsluiting	586
9	Conclusies	589
9.1	Inleiding	589
9.2	Het pluralistische karakter van de orderegulering in het semipublieke domein	590
9.3	De beantwoording van de centrale onderzoeksvragen	593
9.3.1	Het vermogensrecht als kern bij de orderegulering in het semipublieke domein	593
9.3.1.1	Subjectieve vermogensrechten bieden een juridische basis voor particuliere orderegulering	594
9.3.1.2	Het objectieve vermogensrecht biedt juridische randvoorwaarden	595

9.3.1.3	Aanvulling in wet- en regelgeving	598
9.3.2	Het openbare-orderecht in ruime zin	600
9.3.3	De juridische implicaties van PPS	601
9.3.3.1	De juridische toelaatbaarheid van PPS-convenanten, gevolgen voor normering	602
9.3.3.2	Gegevensuitwisseling als crux	603
9.3.4	De verbetering van accountability	603
9.4	De juridische positie van de overheid: <i>anchored pluralism</i>	605
9.5	De afstemming van normen- en sanctiestelsels bij pluralistische regulering van publieke belangen	609
	Samenvatting	611
	Summary	621
	Literatuur	631
	Curriculum Vitae	659
	Trefwoordenregister	661
	Reeds verschenen in de reeks Openbare orde, Veiligheid & Recht	665